

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudců Mgr. Kamila Tojnera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **T. M.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2016, č. j. KrÚ 11881/2016/ODSH/14, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 7. 12. 2016, č. j. 52 A 39/2016 - 127,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I.
Přehled dosavadního řízení

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Pardubic ze dne 16. 11. 2015, č. j. OSA/P-5370/14-D/62, byl žalobce uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu"), kterého se měl dopustit tím, že jako provozovatel vozidla tovární značky Volkswagen, registrační značky vozidla X, v rozporu s § 10 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto

zákonem, konkrétně že dne 21. 3. 2014, v době minimálně od 9:43 hod. do 9:48 hod., v ulici K Polabinám (před poliklinikou) v Pardubicích nezjištěný řidič nerespektoval s uvedeným vozidlem dopravní značku IP 13c – „Parkoviště s parkovacím automatem," a stál zde bez úhrady parkovacího poplatku, bez viditelně umístěného platného dokladu o úhradě tohoto poplatku, čímž nezjištěný řidič uvedeného vozidla porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Za spáchaný správní delikt byla žalobci uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení. Žalobcovo odvolání obsahující pouze námitku, že nebylo nařízeno jednání, ačkoliv měl zájem se účastnit dokazování, žalovaný zamítl a potvrdil rozhodnutí prvního stupně.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou, kterou krajský soud rozsudkem zamítl. Uvedl, že správní orgán v souladu s § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu vyzval žalobce jako provozovatele motorového vozidla k úhradě určené částky a současně ho poučil o možnosti sdělit totožnost řidiče, čímž v souladu s § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele uvedeného přestupku. Deliktní jednání žalobce bylo spolehlivě prokázáno listinami založenými ve správním spise a nebyla tak splněna podmínka nezbytnosti ústního jednání. Žalobce se mohl se všemi rozhodnými skutečnostmi (listinami) seznámit postupem dle § 38 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (nahlížení do spisu), nebo podle § 36 odst. 3 správního řádu (seznámení s podklady rozhodnutí před jeho vydáním), o čemž byl správním orgánem I. stupně řádně poučen.

[3] Krajský soud dále konstatoval, že jednání neznámého přestupce bylo prokázáno příslušnou fotodokumentací a oznámením Městské policie Pardubice. Okamžik parkování bez zaplacení je také prokázán datem vytvoření záznamu „Událost - detail" (záznam vytvořen dne 21. 3. 2014 v 9:48 hod. Žalobce přitom neuplatnil žádné konkrétní námitky směřující proti nestrannosti a nezaujatosti osob zasahujících strážníků městské policie.

II.
Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích podal žalobce (dále též „stěžovatel") kasační stížnost, ve které navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel namítá, že nebyly splněny podmínky k zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla dle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, neboť správní orgán nečinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, stěžovatele pouze poučil o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče, ačkoliv jej měl v rámci pokračování v šetření přestupku předvolat k podání vysvětlení a vyzvat ke sdělení údajů o totožnosti řidiče vozidla. Na poučení totiž není řidič povinen reagovat, avšak na výzvu ke sdělení je povinen reagovat, neboť se vystavuje riziku uložení pořádkové pokuty.

[6] Stěžovatel nadále spatřuje vadu správního řízení v absenci ústního jednání, jehož nařízení se aktivně dožadoval.

[7] Dle stěžovatele nebyl skutkový stav dostatečně prokázán. Parkování bylo v daném místě zpoplatněno pouze v určitém časovém období a z provedených důkazů není zřejmé, v jakém časovém období vozidlo bylo zaparkováno. Poukaz krajského soudu na úřední záznam „Událost - detail“ nemůže obstát, neboť pokud bylo oznámení ohledně parkování vozidla v 9:43 - 9:48 hod. sepsáno v 9:48 hod., muselo by vozidlo stát před služebnou městské policie. Správní orgán neprovedl dostatečné dokazování rozhodných skutečností, jestliže rozhodná skutečnost – doba parkování - je prokázána toliko oznámením o přestupku.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na vydané rozhodnutí a navrhl kasační stížnost zamítnout.

III.
Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Namítá-li stěžovatel v první řadě to, že měl správní orgán prvního stupně po neuhrazení ve výzvě určené částky pokračovat v šetření přestupku v souladu s doslovnou dikcí věty druhé § 125h odst. 5 zákona o silničním provozu, a to výzvou k podání vysvětlení adresovanou stěžovateli jako provozovateli vozidla, není tomu tak. Dané zákonné ustanovení totiž nelze vnímat izolovaně, nýbrž je třeba jej aplikovat s přihlédnutím k systematickému uspořádání právní úpravy subsidiárního řízení o správním deliktu provozovatele vozidla a jeho návaznosti na primární přestupkové řízení proti řidiči vozidla, byl-li zjištěn.

[12] Zákonodárce právní úpravou § 10 odst. 3 a 4 a § 125f až § 125h zákona o silničním provozu stanovil posloupnost procesních kroků, které po zjištění spáchání konkrétně specifikovaných přestupků v první řadě (není-li totožnost řidiče již na počátku zřejmá) preferují uhrazení stanovené částky provozovatelem vozidla na základě výzvy, kterou mu správní orgán zašle a dává tím provozovateli vozidla prostor vyloučit dosud nezjištěného řidiče z přestupkové odpovědnosti, popř. vyhnout se úhradě nákladů správního řízení nebo eventuálnímu zvýšení sankce v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla (§ 125h odst. 1 a 7 zákona). Výzvou podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu zákonodárce dává provozovateli vozidla možnost se vyhnout objektivní odpovědnosti alternativou k úhradě stanovené částky, a to označením (do této chvíle z hlediska správního orgánu neidentifikovaného) řidiče vozidla, jehož je povinen znát (§ 10 odst. 4 zákona o silničním provozu).

[13] Sdělí-li provozovatel vozidla správnímu orgánu údaj o identitě řidiče a ten je využitelný pro zahájení a následně i pro rozhodnutí o odpovědnosti řidiče v přestupkovém řízení, řízení o objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla za porušení povinnosti stanovené v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nebude vůbec zahájeno. V rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, nicméně Nejvyšší správní soud upozornil na to, že by bylo *„proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. (...) Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014 - 21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt“* (dále také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016 - 33, ze dne 23. 11. 2016, č. j. 6 As 36/2016 - 29).

[14] Zůstane-li však provozovatel vozidla nečinný a správní orgán řízení o správním deliktu zahájí, nelze tuto pasivitu již napravit a vrátit se zpět k přestupkovému řízení na základě později provozovatelem poskytnutých či jinak zjištěných informací o totožnosti řidiče (§ 125g odst. 1 zákona o silničním provozu), ledaže provozovatel úspěšně prokáže naplnění liberačních důvodů stanovených v § 125f odst. 5 téhož zákona. Pouze v takové situaci odpadá zákonem zakotvená negativní podmínka přestupkového řízení a je možné přestupkově stíhat řidiče, kterým je v takovém případě osoba, které vozidlo nesvěřil provozovatel zapsaný v registru vozidel.

[15] Ustanovení § 10 odst. 4 zákona o silničním provozu o povinnosti sdělit údaje nezbytné k identifikaci řidiče na základě výzvy správního orgánu, ani na základě poznámky pod čarou, směřující k § 60 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „přestupkový zákon“), které upravuje podávání vysvětlení, nelze chápat tak, že správní orgán je povinen v souvislosti se zjišťováním totožnosti řidiče předvolávat provozovatele vozidla k podání vysvětlení na služebnu policie či do prostor správního orgánu, a to pod sankcí uložení pořádkové pokuty v případě nedostavení se.

[16] Takový výklad by totiž odporoval koncepci právní úpravy, která ponechává na vůli provozovatele vozidla, zda osobu řidiče pomůže identifikovat, či nikoliv, když v § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu stanoví, že provozovatel vozidla, neuhradí-li určenou peněžní částku, může (nikoliv musí) v 15denní lhůtě písemně správnímu orgánu sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Byť tedy správní orgán má právo vyzvat provozovatele vozidla k podání vysvětlení a při té příležitosti se jej dotázat na identitu řidiče vozidla, § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu nepředpokládá jeho využití v případech, kdy lze objektivně zjištěné porušení pravidel silničního provozu postihovat cestou objektivní odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla. Zákon o silničním provozu vyžaduje pouze to, aby byla

provozovateli vozidla zaslána výzva k uhrazení určené částky, jejíž součástí je prosté poučení o možnosti sdělit správnímu orgánu údaje nezbytné k identifikaci řidiče (§ 125h odst. 6). Výzva k podání vysvětlení podle § 10 odst. 4 zákona o silničním provozu přichází do úvahy primárně v případech způsobení dopravní nehody nebo spáchání přestupků, za něž nelze uložit blokovou pokutu, či přestupků nezachycených automatizovaným systémem a nespočívajících v nedovoleném zastavení nebo stání vozidla, u nichž není identita řidiče známa. Vpřípadech řešitelných uložením sankce za správní delikt provozovatele vozidla však správní orgán nemá povinnost vyzvat provozovatele vozidla k podání vysvětlení (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2016, č. j. 3 As 114/2016 - 46).

[17] Jak konstatoval krajský soud, výzvou ze dne 12. 11. 2014 byl stěžovatel v souladu s § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu vyzván k úhradě pokuty ve výši částky 500 Kč a zároveň byl poučen o možnosti sdělit údaj totožnosti řidiče vozidla i o právních účincích s tímto spojených. Pokud stěžovatel hodlal sdělit identitu řidiče, měl a mohl takto učinit bez ohledu na formu úkonu správního orgánu. Námitku stěžovatele tak lze vnímat výhradně jako obstrukční a tedy i jako nedůvodnou.

[18] K druhé námitce ohledně absence ústního jednání uvádí Nejvyšší správní soud následující. Dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu jednotně stojí na závěru, že u správních deliktů obecně není ústní jednání povinnou součástí správního řízení (srov. rozsudek ze dne 11. 11. 2004, č. j. 3 As 32/2004 - 53, č. 852/2006 Sb. NSS). V rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 - 46, který citoval i krajský soud, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v řízení o správním deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu, nemusí správní orgán nařídit ústní jednání vždy, ale jen tehdy, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků (§ 49 odst. 1 správního řádu). Ve své následné judikatuře se Nejvyšší správní soud závěrů obsažených v citovaném rozsudku přidržel (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 277/2015 - 33, dále ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016 - 30, ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 As 260/2015 - 58, ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 122/2015 - 18, ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016 - 33, ze dne 20. 9. 2016, č. j. 6 As 239/2015 - 31, a mnohé další).

[19] V tomto konkrétním případě správní orgán prvního stupně rozhodoval na základě oznámení o podezření ze spáchání přestupku, záznamu o spáchání přestupku sepsaného na místě samém, výpisu z registru provozovatelů vozidel a fotodokumentace. Stěžovatel byl o zjištěném protiprávním jednání vyrozuměn nejprve výzvou podle § 125h zákona o silničním provozu. Po odložení přestupkové věci a po zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla vydáním příkazu, proti němuž podal zmocněnec stěžovatele, společnost FLEET Control, s. r .o., blíže neodůvodněný odpor, byl stěžovatel vyrozuměn o pokračování správního řízení a o nařízení ústního jednání dne 1. 4. 2015, ke kterému se stěžovatel, resp. jeho zmocněnec nedostavil. Dále byl stěžovatel vyrozuměn o provedení důkazů listinami obsaženými ve spise mimo ústní jednání dne 5. 8. 2015 a současně poučen o možnosti nahlédnout do spisu a vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům podle § 36 správního řádu. Těchto práv stěžovatel nevyužil, pouze navrhl nařízení ústního jednání bez jakékoliv konkretizace účelu požadovaného jednání.

[20] Soud v této situaci sdílí názor krajského soudu, že správní orgán neměl za tohoto stavu důvod znovu nařizovat ústní jednání a vyslýchat stěžovatele, neboť byly shromážděny dostatečné podklady k vydání rozhodnutí a stěžovatel ani nic netvrdil. Zmocněnec stěžovatele byl s dostatečným předstihem vyrozuměn o místě a čase o prováděném dokazování mimo ústní jednání a nic mu tak nebránilo se v daný čas k tomuto úkonu dostavit. Zároveň byl poučen se až do vydání rozhodnutí ve věci s obsahem těchto listin seznámit při nahlížení do spisu. Jak ostatně Nejvyšší správní soud uvedl v rozsudku ze dne 29. 6. 2016, č. j. 2 As 33/2016 - 53, *„důkaz listinou je totiž specifický v tom, že účastník může zpochybňovat toliko správnost nebo pravost listiny, jejíž obsah je neměnný. Nachází-li se taková listina po celou dobu řízení ve spisu a účastník řízení se s ní může seznámit, nejde o vadu, která by mohla ovlivnit zákonnost řízení ani následného rozhodnutí, neboť účastníku řízení nic nebrání ji jakkoli konfrontovat kdykoli v průběhu řízení.“* Ani v této souvislosti tedy nelze dát stěžovateli za pravdu.

[21] S tím souvisí taktéž nedůvodná kasační námitka brojící proti nedostatečnému zjištění skutkového stavu. Podle stěžovatele není z provedených důkazů spolehlivě zjištěno, že by vozidlo na místě stálo v časovém období zpoplatněného parkování. K tomu je třeba uvést, že obsahem správního spisu jsou fotografie, které zachycují vozidlo, jehož provozovatelem byl v době spáchání přestupku podle údajů v centrálním registru vozidel stěžovatel, jak je zaparkováno, aniž by bylo označeno dokladem o zaplacení parkování (opak stěžovatel ani netvrdí). Okamžik deliktního jednání stěžovatele je prokázán záznamem strážnice „Událost - detail“, který obsahuje dobu místního šetření (9:43 - 9:48 hod.) zahrnující také pořízení fotografií a vyplnění údajů v oznámení o podezření ze spáchání deliktu. Stěžovatel nijak nesměřoval své námitky vůči zasahující strážnici městské policie a lze tak zcela aplikovat judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je úřední záznam důkazem, jakkoli povahy doplňkové (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115, a ze dne 16. 7. 2015, č. j. 4 As 63/2015 - 52). Tvrzení stěžovatele o sepsání úředního záznamu na služebně městské policii pomíjí skutečnost, že úřední záznam byl pořízen na místě samém v zařízení umožňujícím nejen vyhotovení a uložení fotografií, ale i zachycení polohy strážníka (tedy i vozidla stěžovatele) a doby místního šetření. Lze se tak zcela ztotožnit se závěry krajského soudu, že doba parkování vozidla stěžovatele je prokázána sadou fotografií a úředním záznamem z místa samého. Na základě těchto listin mohl správní orgán bez důvodných pochybností dovodit naplnění skutkové podstaty správního deliktu provozovatele vozidla.

IV.
Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[22] Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnými všechny stěžovatelem uplatněné námitky, kasační stížnost je proto nedůvodná. Proto Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. února 2018

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu